

Danmarks Lærerforening mener:

Folkeskolen er et vigtigt kapitel for børn og unge i Danmark – et kapitel, der peger fremad mod ungdomsuddannelser og fremtidens arbejdsmarked.

De fleste vælger i dag en gymnasial ungdomsuddannelse, mens erhvervsuddannelserne har problemer med at tiltrække de unge.

Danmarks Lærerforening vil styrke folkeskolen for de ældste elever på fire parametre. Ønsket er at bidrage til at kvalificere de unges valg, hvilket kan føre til en ændret fordeling.

- **Praksisfaglighed:** Øget praksis- og anvendelsesorientering i udskolingens fag og prøver.
- **Klassefællesskab:** Mulighed for at prøve fag og emner af efter motivation og interesse i klassefællesskabets tryghed og uden at skulle vælge retning på ungdomsuddannelse tidligt.
- **Vejledning:** Alle børn og unge skal have ret til vejledning om deres uddannelsesvalg. Vejledningen skal være planlagt og udført i et samarbejde mellem elev, vejledere og lærere.
- **10. klasse:** En styrket kommunal 10. klasse skal medvirke til at åbne flere unges øjne for erhvervsuddannelserne.

UDSKOLING OG UDDANNELSES- VALG

Fakta og udfordringer

DANMARKS LÆRERFORENING

Vandkunsten 12
1467 København K

Telefon: 33 69 63 00

Politisk opmærksomhed på uddannelsesvalget

Der er mangel på faglært arbejdskraft, og situationen vil forværres i de kommende år. Allerede i år 2025 kan arbejdsmarkedet mangle op mod 70.000 faglærte.

Derfor er der stor politisk opmærksomhed på de unges uddannelsesvalg.

Flere unge har siden årtusindeskiftet søgt ind på de gymnasiale uddannelser, mens færre har søgt mod de erhvervsrettede uddannelser. Søgningen til erhvervsuddannelserne er faldet fra 32 procent i 2000 til 20 procent i 2019.

Kilde: AE-rådet 2017 og Undervisningsministeriet 2019.

De praksisfaglige fag skal styrkes

Med justeringen af folkeskoleloven opprioriteres praksisfagligheden i skolen. Der indføres et obligatorisk praksisfagligt valgfag, og eleverne skal have håndværk og design fra 3. klasse. Derudover er der indført et praksisfagligt element i uddannelsesparathedsvurderingerne.

Imidlertid er der udfordringer med manglende faglokaler og værksteder, udgifter til materialer og værktøj, samt problemer med at rekruttere kvalificerede lærere til faget. Desuden er det ikke klart, hvordan praksisfaglig uddannelsesparathed skal vurderes.

Kilde: Håndværk- og designforeningen.

De unge har behov for mere vejledning

Aftalen om reformen af erhvervsuddannelserne fra 2014 indeholdt omfattende besparelser og reduktioner af UU-vejledningen, så kun et mindretal af eleverne i udskolingen får reel vejledning i dag.

Eleverne i 9. klasse oplever uddannelsesvalget som et pres, og de har et stort behov for hjælp i deres proces. De unge oplever, at mere vejledning gør en positiv forskel.

Der er behov for mere individuel vejledning både til de uddannelsesparate og de elever, der vurderes ikke-uddannelsesparate. Der er også behov for aktiviteter i klassen, som kobler undervisning og vejledning, eksempelvis gennem brobygning, praktik og introforløb.

Kilde: Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser 2014 og EVA 2018.

Piger vælger gymnasiet, drenge vælger erhvervsuddannelserne

Dobbelt så mange drenge som piger vælger en faglig uddannelsesvej. Hvert år søger knap 5.000 flere drenge end piger ind på en erhvervsuddannelse. Samtidig søger 4.000 flere piger end drenge ind på gymnasiet hvert år. Forskellene har ligget stabilt siden 2009.

Kilde: Tænk tanken DEA 2018.

Den kommunale 10. klasse lever op til målet om flere i erhvervsuddannelse

Skiftende regeringer har haft som mål, at 30 procent af en årgang i år 2025 skal søge ind på en erhvervsuddannelse. For at nå målet ønsker VLAK-regeringen at flytte 10. klasse fra kommunerne til erhvervsskolerne.

Men mere end en tredjedel af de unge, der har taget et år i folkeskolens 10. klasse, vælger efterfølgende at søge ind på en erhvervsuddannelse. Dermed lever den kommunale 10. klasse allerede op til regeringens 2025-målsætning.

Den kommunale 10. klasse sender en langt højere andel elever videre til erhvervsuddannelserne end privat- og efterskolerne. Det store flertal fra 10. klasse på de private skoler vælger at søge ind på en gymnasial uddannelse.

Kilde: Undervisningsministeriet 2018.

10. klasse giver bedre muligheder

Unge, der får lave karakterer ved afgangsprøverne i 9. klasse, får forbedret deres chancer for at få en ungdomsuddannelse væsentligt, hvis de efterfølgende går i 10. klasse.

Faktisk er chancerne for at blive mønsterbryder 82 procent større, hvis man har gået i 10. klasse.

Kilde: AE-rådet 2018.